

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Gminy w Zagnańsku

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Urząd Gminy w Zagnańsku, ul. Spacerowa 8, 26-050 Zagnańsk, REGON 000551941, NIP 959-09-25-932, tel. 41 300-13-22, 300-14-55, 300-15-95 Fax: 41 300-13-73, e-mail: sekretariat@zagnansk.pl. Wójtem Gminy Zagnańsk jest Pan Szczepan Skorupski.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Grzegorza Trapcia – koordynator kontroli, Wojewódzki Koordynator realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC, Anna Korcipa – inspektor wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC na podstawie art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 3 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 126, poz. 718) oraz odpowiednio upoważnień Nr 639/2013 i 640/2013 wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 15 lipca 2013 roku.

Dokonano wpisu do *Książki kontroli (rewizji, inspekcji, lustracji, badania itp.) Urzędu Gminy* pod pozycją nr 8/2013.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Rada Gminy Zagnańsk uchwałą Nr 118/2011 z dnia 30 listopada 2011 roku przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Zagnańsk na lata 2011-2020 (zał. nr 1). Tytuł Programu jest niezgodny z zapisem art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy, który nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Liczący 35 stron Gminny Program zawiera szczegółowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie, diagnozę przemocy występującej na terenie Gminy Zagnańsk sporządzoną na podstawie danych statystycznych z lat 2009-2010, analizę SWOT, założenia Programu, cel główny i cele szczegółowe Programu, źródła finansowania i sposoby monitorowania wdrażania Programu oraz harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

W ramach Programu przewidziano m.in.:

- „utworzenie bazy udzielającej wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w postaci Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie (2011 rok)
- organizowanie lokalnych kampanii społecznych kierowanych do osób doznających przemocy w rodzinie, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc; udział w kampaniach o zasięgu ponadlokalnym (2011-2020 – min. raz w roku)
- rozpropagowanie materiałów informacyjnych tj. ulotek, informatorów, poradników i rozpowszechnienie ich w miejscach użyteczności publicznej (2011-2020 – min. raz w roku)
- realizację programów informacyjno-edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, opiekunów, nauczycieli i placówek wsparcia dziennego (2011-2020 – min. raz w półroczu)
- realizację programów psychoedukacyjnych adresowanych do różnych grup odbiorców (2011-2020 – min. raz w półroczu)
- szkolenie członków lokalnego zespołu interdyscyplinarnego, (2011-2020 – wg potrzeb) działalność zespołu interdyscyplinarnego (2011-2020)” (Zał. Nr 2).

Program nie określał trybu i metod identyfikacji rodzin zagrożonych przemocą, co w zasadzie wyklucza realizację przyjętego w nowych rozwiązaniach prawnych założenia, dotyczącego rozwoju profilaktyki, jako skutecznej formy pomocy w sytuacjach, gdy w rodzinie nie występuje jeszcze zjawisko przemocy, ale może być tym zjawiskiem zagrożona.

Kowalczyk

X

Program zakłada coroczne sprawozdanie z jego realizacji oraz przedkładanie go Radzie Gminy (zał. nr 3). Ze sprawozdania z realizacji Programu za 2012 rok wynika, iż:

- W okresie kontroli w 5 szkołach funkcjonujących na terenie Gminy Zagnańsk realizowano programy informacyjno-edukacyjne. Działania były skierowane do dzieci, młodzieży i ich rodziców ze szkół: Zespół Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Tumlinie, Zespół Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Samsonowie; Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Zagnańsku. Zajęcia prowadzone były przez pedagogów szkolnych oraz wychowawców, a dotyczyły m. in.: wychowywania bez przemocy, modyfikowania agresywnych zachowań, mediacji i umiejętności nieagresywnego rozwiązywania konfliktów;
- Zakupiono materiały informacyjno-edukacyjne PAMPAMEDIA, które były dystrybuowane na terenie Gminy Zagnańsk w instytucjach użyteczności publicznej (zał. nr 4). Na pakiet materiałów składały się poradniki:
 - „Jak pomóc ofiarom przemocy w rodzinie”
 - „Przemoc fizyczna”
 - „O przemocy wobec osób starszych, czyli przełamywanie tabu”
 - „Jak chronić dzieci przed przemocą seksualną”
 - „Co zrobić, gdy dziecko jest ofiarą agresji rówieśników”

Ponadto Gmina Zagnańsk w 2013 roku przystąpiła do realizacji Projektu pn. „Godność-Szacunek-Miłość – Nie Przemocy w Rodzinie”, który został opracowany wspólnie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach oraz Gminą Masłów w ramach Programu Ochrony „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. Projekt został wysoko oceniony (73,5) przez Zespół Monitorujący ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający przy Ministrze Polityki Społecznej i został sklasyfikowany na 4 pozycji listy rankingowej.

Wnioskodawca – tj. Starosta Kielecki na realizację w/w Projektu otrzymał dotacje w wysokości 56 000 zł. Łączny udział własny jednostek wynosi 16.900 zł. Projekt będzie realizowany na terenie w/w gmin od września do grudnia 2013 r.

Założenia Projektu są skorelowane z działaniami Gminnego Programu i uwzględniają:

- a. Rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz oddziaływań terapeutycznych dla rodzin z problemem przemocy, w tym również prowadzenie grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie
- b. Superwizję Zespołów Interdyscyplinarnych
- c. Prowadzenie poradnictwa w zakresie umiejętności wychowawczych rodziców „Wychowanie bez przemocy”
- d. Propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich
- e. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym – publikacja artykułów w lokalnej prasie, informacje w Radio Kielce, telewizji, na stronach internetowych partnerów projektu, spot-reklama w autobusach komunikacji miejskiej (zał. 5).

Ad. 2 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Z treści przyjętego w 2011 roku Gminnego Programu wynika, iż „na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, gdzie rodziny z problemem przemocy i alkoholizmu mogą uzyskać wsparcie i skorzystać z pomocy specjalisty – psychoterapeuty uzależnień, z doświadczeniem w dziedzinie terapii uzależnień oraz pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie.”

W toku kontroli ustalono, iż w/w Punkt funkcjonuje, jednakże w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 15 lipca 2013, jak wynika z wyjaśnień Pani Elżbiety Korus – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z usług terapeuty w/w Punktu korzystały jedynie osoby z problemem alkoholowym (zał. nr 6).

Działania ukierunkowane na rozwój profesjonalnego wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie będą realizowane w ramach Projektu „Godność-Szacunek-Miłość – Nie Przemocy w Rodzinie”. W okresie od września do grudnia 2013 r. zaplanowano indywidualne konsultacje psychoterapeuty, prawnika, lekarza psychiatry oraz prowadzenie grupowych spotkań terapeutycznych dla ofiar przemocy przez wyspecjalizowanego psychoterapeutę.

Jak wynika ze sprawozdania z wykonania Programu w okresie objętym kontrolą na terenie szkół realizowano działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym, które były skierowane do uczniów i ich rodziców, jednakże grupa ta nie stanowiła odbiorców wyłonionych na podstawie uprzednio przeprowadzonej analizy. Powyższe uniemożliwia wykonanie w sposób efektywny zadania polegającego na prowadzeniu działań edukacyjnych służących wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców z rodzin zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ad 3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Zdaniem kierownika ośrodka pomocy społecznej Pani Elżbiety Korus oraz przewodniczącej zespołu Pani Agaty Sykulskiej w okresie objętym kontrolą nie zachodziła konieczność zapewnienia osobom schronienia w ośrodkach wsparcia z przyczyn wskazujących na doświadczanie przemocy w rodzinie przez te osoby (zał. nr 7). Potwierdza to również przeprowadzona przez zespół kontrolny ŚUW analiza dokumentacji procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w Zagnańsku.

W toku kontroli ustalono, iż Gmina wypracowała i stosuje *Procedury postępowania interwencyjnego związanego z przemocą w rodzinie w Gminie Zagnańsk* (zał. nr 8). Liczący 18 stron dokument zawiera informacje dot. kompetencji służb odpowiedzialnych za prowadzenie interwencji i udzielanie pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie, procedurę umieszczania osoby dotkniętej przemocą w placówce całodobowej, procedury stosowane przez pracowników socjalnych w przypadku sytuacji suicydalnej, procedury stosowane w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, zasady postępowania z osobą doznającą przemocy oraz bazę placówek udzielających czasowego, całodobowego wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, funkcjonujących w bezpośrednim sąsiedztwie Gminy Zagnańsk. Dokument jest zgodny z obowiązującą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również Rozporządzeniem

Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Gmina Zagnańsk do dnia kontroli nie dysponowała ośrodkiem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Uzyskanie schronienia poza miejscem zamieszkania dla osoby dotkniętej przemocą wiąże się ze zmianą środowiska i dotychczasowego stylu życia, spowodowanymi m. in. długotrwałymi dojazdami do pracy bądź szkoły lub całkowitą rezygnacją z dotychczasowego zatrudnienia, koniecznością zmiany szkoły, utratą kontaktu z krewnymi etc.

Ad 4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

Funkcjonujący w Gminie Zagnańsk zespół interdyscyplinarny został powołany przez Wójta Gminy na mocy Zarządzenia nr 13/2011 z dnia 17 lutego 2011 roku *celem prowadzenia zintegrowanych działań, służb, instytucji i podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Zagnańsk* (zał. nr 9). Skład Zespołu Interdyscyplinarnego został jednak zmieniony jeszcze przed jego pierwszym posiedzeniem. Na podstawie osobiście złożonego wniosku, Zarządzeniem Nr 11/2012 Wójta Gminy Zagnańsk z dnia 27 stycznia 2012 roku odwołano przedstawiciela oświaty – Pana Jacka Stańca – pedagoga reprezentującego Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kajetanowie. W tym samym dniu Wójt Gminy Zagnańsk Zarządzeniem Nr 12/2012 „uzupełnił” skład osobowy Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Zagnańsk o cztery osoby.

Na dzień prowadzenia kontroli skład zespołu stanowiło 16 członków. Do zespołu nie włączono przedstawiciela organizacji pozarządowych, do czego obliguje art. 9 a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W dokumentacji brak jest dowodów, iż gmina podjęła starania o włączenie przedstawiciela/-li organizacji pozarządowych w struktury Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rada Gminy Zagnańsk uchwałą nr 16/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku przyjęła Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zapis § 3 dot. odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego dopuszcza możliwość odwołania członka zespołu z powodu „50% nieusprawiedliwionych nieobecności na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w ciągu roku kalendarzowego”. Jest to niezgodne z art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W myśl powyższego artykułu członkowie zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. W sytuacji niemożności uczestniczenia w posiedzeniu członek zespołu, bądź jego zwierzchnik służbowy, zobowiązany jest z odpowiednim wyprzedzeniem powiadomić o tym fakcie przewodniczącego zespołu ze wskazaniem przyczyn nieobecności. Nieuzasadniona absencja członka zespołu powinna być traktowana jako niewywiązywanie się z obowiązków służbowych lub zawodowych i stać się przedmiotem postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez pracodawcę. W toku kontroli wykazano, iż jedynie pięciu członków zespołu interdyscyplinarnego było obecnych na wszystkich 9 posiedzeniach: Marlena Wiśniewska – pracownik socjalny GOPS w Zagnańsku, Małgorzata Janik – pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku; Agata Sykulska – specjalista pracy socjalnej, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zagnańsku; Alicja Kondrak – pielęgniarka środowiskowa Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Nasza Przychodnia” w Samsonowie oraz Magdalena Wyrzykowska – pedagog Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kajetanowie. W 8 posiedzeniach Zespołu udział wzięli: Alicja Mortas – pedagog Zespołu Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Tumlinie

oraz Elżbieta Korus – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku, Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zagnańsku. W 7 spotkaniach: Jadwiga Dziedzic – pedagog Zespołu Szkoły Podstawowej nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku oraz sierż. Paweł Ściegienny – dzielnicowy Posterunku Policji w Zagnańsku. W 6 spotkaniach uczestniczyli: Marta Polak – pedagog Zespołu Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Samsonowie; Wiesława Łoboda – pracownik socjalny GOPS oraz asp. Piotr Bazak – dzielnicowy Posterunku Policji w Zagnańsku. Bożena Zagdan – pielęgniarka środowiskowa Samorządowego Zespołu Ośrodków Zdrowia w Zagnańsku wzięła udział jedynie w 5 posiedzeniach. W 4 spotkaniach uczestniczyła Pani Krystyna Zagdańska – pielęgniarka środowiskowa Samorządowego Zespołu Ośrodków Zdrowia w Zagnańsku, a tylko w jednym spotkaniu Zespołu uczestniczyła Pani Małgorzata Sołtysiak – zawodowy kurator rodzinny Zespołu Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodziny i Nieletnich w Sądzie Rejonowym w Kielcach. W ani jednym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego nie uczestniczyła Pani Bożena Szrajer-Błońska – zawodowy kurator Kuratorskiego Zespołu Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodziny i Nieletnich w Sądzie Rejonowym w Kielcach. W dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego brak jest usprawiedliwień osób opuszczających jego posiedzenia. Przewodniczący Zespołu nie występował też do bezpośrednich przełożonych tych osób z prośbą o wyjaśnienie ich absencji, bądź ewentualne wyciągnięcie wobec nich konsekwencji służbowych lub zawodowych.

W okresie kontroli członkowie zespołu uczestniczyli w dwóch szkoleniach, które odbyły się w dniach 24.04.2012 oraz 25-26.02.2013. W dniu 24.04.2012 zrealizowano szkolenie pn.: „Tworzenie i działanie Zespołu Interdyscyplinarnego”, którego wykonawcą było Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier” z siedzibą w Krakowie. W szkoleniu uczestniczyło 13 członków Zespołu Interdyscyplinarnego, a oprócz nich również osoby realizujące na co dzień zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Łącznie w szkoleniu udział wzięło 21 osób. Wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymali certyfikaty potwierdzające przeszkolenie.

W dniach 25-26.02.2013 12 członków Zespołu uczestniczyło w kursie pn. „Szkolenie dla Zespołów Interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy”, którego organizatorem było Centrum Kształcenia Zawodowego z siedzibą w Busku Zdroju. Szkolenie poprowadziła mgr I. Kałka – specjalista w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Uczestnicy szkolenia otrzymali certyfikaty ukończenia szkolenia oraz zaświadczenia. W szkoleniu nie uczestniczyło 4 członków Zespołu tj. asp. Piotr Bazak (Policja), Małgorzata Sołtysiak, Bożena Szrajer-Błońska (kuratorska służba sądowa) oraz Pani Alicja Kondrak (ochrona zdrowia).

W okresie objętym kontrolą tj. od 1 stycznia 2012 roku do dnia kontroli zespół spotkał się dziewięć razy: 31.01.2012 r.; 9.07.2012 r.; 26.09.2012 r.; 12.12.2012 r.; 14.01.2013 r.; 22.01.2013 r.; 22.03.2013 r.; 22.05.2013 r.; 03.07.2013 r. W pierwszym półroczu 2012 r. Zespół Interdyscyplinarny nie spełnił wymogów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gdyż przerwa pomiędzy dwoma kolejnymi spotkaniami zespołu wynosiła niemal sześć miesięcy. Od dnia 9 lipca 2012 r. Zespół spotykał się zgodnie z art. 9a pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tzn. nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Sposób funkcjonowania grup roboczych oraz prowadzenia procedury Niebieskie Karty

W 2012 roku do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego wpłynęła 1 Niebieska Karta, natomiast w 2013 roku do dnia kontroli do Przewodniczącego wpłynęło 8 Niebieskich Kart.

Na potrzeby kontroli dokonano analizy 5 teczek zawierających akta klientów w sprawach prowadzonych w związku z wszczęciem procedury Niebieskie Karty. Jedna procedura została wszczęta w 2012 roku (NK wszczęta przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku 7.03.2012 roku zakończona 9.07.2012), pozostałe w 2013 (NK wszczęta przez Policję 13.01.2013 przekazana 18.01.2014 za pismem syg. KP-I-Edz-PB/517/1/13; pozostałe NK wszczęte przez pracowników socjalnych w dniach 10.05.2013; 13.03.2013 oraz 27.06.2013).

Teczki założone w związku z wszczęciem procedury NK w 2013 roku zawierały elementy wspólne, takie jak:

- Prawidłowo wypełniony formularz Niebieskiej Karty „A” (oryginał) z widniejącą datą oraz pieczęcią i podpisem przewodniczącego zespołu. We wszystkich przypadkach 7 – dniowy termin przekazania NK A do Przewodniczącego przez wszczynającego procedurę został zachowany;
- *Kwestionariusz zgłoszeniowy* wypełniony na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Formularz zawierał w każdym przypadku: datę zgłoszenia oraz nazwę instytucji zgłaszającej, określenie problemu, opis sytuacji rodzin – jej skład, fakty, okoliczności; przebieg dotychczasowych działań i udzielonej pomocy, posiadane dokumenty, proponowany skład grupy roboczej oraz podpis osoby zgłaszającej sprawę;
- *Uchwałę Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawie powołania grupy roboczej do podjęcia działań w sprawie przeciwdziałania przemocy* z datą jej wydania, pieczęcią gminnego zespołu interdyscyplinarnego, pieczęcią i podpisem przewodniczącego zespołu, personalnym określeniem składu grupy roboczej oraz krótkim opisem problemu rodziny, na rzecz której ją utworzono;
- Zaproszenia dla członków grupy roboczej z adnotacją przewodniczącego zespołu dot. telefonicznego poinformowania członków utworzonej grupy roboczej o terminie i miejscu organizacji posiedzenia na rzecz danego środowiska;
- Oświadczenia członków grupy roboczej o zachowaniu poufności danych osobowych, zgodnie z treścią zawartą w art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Zaproszenia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie na posiedzenie grupy ze wskazaniem terminu i miejsca posiedzenia wraz z podpisem adresata potwierdzającym odbiór pisma;
- *Pisemne oświadczenia dot. wyrażenia zgody przez osobę doświadczającą przemocę, bądź jej pełnoletniego przedstawiciela* w przypadku gdy osoba ta jest niepełnoletnia, na podjęcie działań przez zespół interdyscyplinarny, przetwarzanie danych osobowych (formularz stanowiący załącznik nr 2 do uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Oświadczenie to jest niezgodne z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w myśl której uruchomienie i prowadzenie procedury Niebieskie Karty nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Również przetwarzanie danych osób i rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,

a nawet rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie jest wpisane w kompetencje zespołów interdyscyplinarnych z mocy ustawy;

- Protokół posiedzenia grupy roboczej z dołączoną listą obecności uczestniczących w posiedzeniu osób zawierający: wskazanie składu grupy roboczej, datę posiedzenia, diagnozę problemu rodziny, ustalenie planu pomocy i podział zadań dla członków grupy roboczej w związku z jego wdrożeniem, wskazanie kolejnego terminu posiedzenia;
- Stanowiącą załącznik do protokołu posiedzenia grupy roboczej wypełnioną Niebieską Kartę „C” z opisem sytuacji życiowej rodziny, wskazaniem do pracy w ramach realizacji indywidualnego planu pomocy oraz określeniem częstotliwości prowadzenia monitoringu;
- *Plan działań grupy roboczej* sporządzony na formularzu stanowiącym załącznik nr 3 do uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania;
- Notatki urzędowe dzielnicowego z prowadzonego monitoringu zawierające dokładny przebieg wizyt i wnioski z nich wynikające;
- Notatki pracownika socjalnego z rozmów z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie prowadzonych w ramach monitoringu;
- Wezwania sprawców na posiedzenie grupy roboczej zawierające wskazanie terminu i miejsca spotkania wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru;
- Protokół posiedzenia grupy roboczej z udziałem sprawcy przemocy z listą obecności uczestniczących w posiedzeniu osób zawierający: wskazanie składu grupy roboczej, datę posiedzenia, diagnozę problemu rodziny, ustalenie planu pomocy i podział zadań w związku z jego wdrożeniem, wskazanie kolejnego terminu posiedzenia;
- Stanowiącą załącznik do protokołu posiedzenia grupy roboczej wypełnioną Niebieską Kartę „D” ze wskazaniem: form przemocy stosowanej przez sprawcę, czasem trwania cyklu przemocy, określeniem planowanych wobec sprawcy do realizacji przez poszczególnych członków grupy roboczej działań, wskazaniem częstotliwości prowadzenia monitoringu. Ponadto formularz zawierał opis zobowiązań jakie sprawca przemocy deklarował na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie w kontekście stosowanej dotychczas przemocy;
- Protokoły kolejnych posiedzeń grupy roboczej opisujące aktualną sytuację życiową rodziny, działania zrealizowane w ramach opracowanego planu pomocy, zawierające wnioski i wskazania grupy roboczej do dalszej pracy z rodziną;
- *Monitoring działań grupy roboczej* (sporządzone według wzoru określonego w zał. nr 3 do uchwały) zawierający: informacje na temat działań zrealizowanych na rzecz danej rodziny przez poszczególnych członków grupy roboczej, określenie form dalszego wsparcia ze strony grupy roboczej;
- W przypadku włączenia w skład grupy roboczej przedstawicieli ochrony zdrowia dokumentacja klientów zawierała rzetelnie sporządzone notatki z wizyt w środowisku danej rodziny prowadzonych przez pielęgniarkę, jak również informacje na temat danej osoby przekazywane do Przewodniczącego na podstawie dokumentacji prowadzonej przez ośrodek zdrowia/przychodni, w której dana osoba się leczyła;
- W przypadku włączania w skład grupy roboczej przedstawicieli oświaty z uwagi na przebywające w rodzinie dotkniętej przemocą osoby małoletnie, dokumentacja zawierała również opinię pedagoga szkolnego na temat funkcjonowania psychospołecznego dzieci.

Sprawdzona dokumentacja klientów jest prowadzona w sposób chronologiczny i dokładny. Przekazywanie formularza Niebieskiej Karty „A” do Przewodniczącego Zespołu w każdym przypadku przebiegało z zachowaniem terminu określonego w Rozporządzeniu, skład grupy roboczej był dostosowany do potrzeb danej rodziny, a planowane i realizowane przez grupę roboczą działania pomocowe w opinii zespołu kontrolnego były zasadne, zgodne z oczekiwaniami osób dotkniętych przemocą i dostosowane do specyfiki funkcjonowania danej rodziny. Warto zauważyć również, że pierwsze posiedzenia powoływanych w związku z wszczęciem procedury NK grup roboczych były organizowane niezwłocznie po otrzymaniu przez Przewodniczącego zespołu formularza NK „A”.

Jednakże w każdym z przeanalizowanych przypadków sposób kończenia procedury Niebieskiej Karty nie spełniał standardu określonego w § 18. 2. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta, tzn.: **zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.**

Ponadto uchwałą nr 16/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku dot. Trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania nałożono na Zespół Interdyscyplinarny obowiązek wypełniania dodatkowych druków *Kwestionariusza zgłoszeniowego*, *Planu działań grupy roboczej* oraz *Monitoringu działań grupy roboczej*, które nie wnosząc nic nowego do samej procedury prowadzącej się tylko do przepisywania informacji zawartych już w Niebieskich Kartach A, C i D.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. Rada Gminy Zagnańsk uchwałą Nr 118/2011 z dnia 30 listopada 2011 roku przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Zagnańsk na lata 2011-2020. Tytuł Programu jest niezgodny z zapisem art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy, który nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie*. Ponadto Harmonogram działań podejmowanych w ramach Programu zaplanowano na cały okres jego obowiązywania tj. lata 2011-2020 ze wskazaniem potrzeby realizacji większości z nich przynajmniej *raz w półroczu* lub *raz w roku*. Taki zapis nie określa kolejności podejmowanych działań, czasu ich realizacji, a tym samym nie pozwala na skuteczną ocenę stopnia wdrażania programu.
2. W okresie objętym kontrolą Gmina Zagnańsk w ramach realizacji Gminnego Programu podejmowała działania profilaktyczne i edukacyjne w szkołach, które skierowane były do uczniów i ich rodziców. Działania tych nie można uznać jednak za realizację przez gminę zadania ustawowego polegającego na prowadzeniu działań edukacyjnych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, gdyż grupa ta nie stanowiła odbiorców wyłonionych na podstawie uprzednio przeprowadzonej analizy.
3. W okresie kontroli Gmina Zagnańsk przystąpiła wspólnie z Gminą Masłów oraz Powiatem Kieleckim do realizacji Projektu „Godność-Szacunek-Miłość - Nie Przemocy w Rodzinie”. Działania zaplanowane w ramach Projektu korelują z założeniami Gminnego Programu i stanowią ich uzupełnienie.
4. W okresie objętym kontrolą nie zachodziła konieczność zapewnienia osobom schronienia w ośrodkach wsparcia z przyczyn wskazujących na doświadczanie przemocy w rodzinie

przez te osoby. Gmina Zagnańsk do dnia kontroli nie dysponowała ośrodkiem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Gmina wypracowała i stosuje *Procedury postępowania interwencyjnego związanego z przemocą w rodzinie w Gminie Zagnańsk*, które zawierają dane kontaktowe placówek świadczących pomoc osobą doznającym przemocy na terenie sąsiednich gmin.

5. Funkcjonujący w Gminie Zagnańsk zespół interdyscyplinarny został powołany przez Wójta Gminy na mocy Zarządzenia nr 13/2011 z dnia 17 lutego 2011 roku *celem prowadzenia zintegrowanych działań, służb, instytucji i podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Zagnańsk*. Skład zespołu był dwukrotnie zmieniany. Do dnia prowadzenia kontroli do zespołu nie włączono przedstawiciela organizacji pozarządowych, do czego obliguje art. 9 a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
6. Rada Gminy Zagnańsk uchwałą nr 16/2011 z dnia 16 lutego 2011 roku przyjęła Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zapis §3 dot. odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego dopuszcza możliwość odwołania członka zespołu z chwilą: „50% nieusprawiedliwionych nieobecności na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w ciągu roku kalendarzowego”. Jest to niezgodne z art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W myśl powyższego artykułu członkowie zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, zatem są zobowiązani do uczestnictwa w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, a ewentualne nieobecności powinny być rozliczane na podstawie przepisów wynikających z prawa pracy.
7. Sprawdzone przez zespół kontrolny teczki spraw klientów założonych w związku z wszczęciem procedury Niebieskie Karty były prowadzone w sposób dokładny i chronologiczny, a zrealizowane w ramach indywidualnych planów pomocy działania w opinii zespołu kontrolnego były zasadne. Jednakże w każdym z przeanalizowanych przypadków zakończenie procedury Niebieskie Karty przebiegało niezgodnie ze standardem określonym w § 18. 2. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta;
8. W każdym z przeanalizowanych przypadków skład grup roboczych powołanych w związku z realizacją procedury Niebieskie Karty był dostosowany do potrzeb rodziny i specyfiki przemocy w niej występującej.

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

– sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Statystycznej Aplikacji Centralnej oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i kierownika ośrodka pomocy społecznej.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z przewodniczącą zespołu interdyscyplinarnego – Panią Agatą Sykulską, kierownikiem ośrodka pomocy społecznej Panią Elżbietą Korus.

Korujka

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. 07.08.2013

Data podpisania protokołu 16.08.2013

Ze strony kontrolującej:

Ze strony kontrolowanej:

Grzegorz Trępczyński
.....
Korekta Anne
.....

WÓJT GMINY
Szczepan Skorupski
.....

8-08-13
Korekta 53
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej
mgr Renata Murawska